

Information till medarbetare inom förskola och skola angående anmälningar till socialtjänsten

Alla medarbetare i förskola och skola har anmälningsskyldighet enligt SoL 14 kap 1 §. Anmälningsskyldigheten gäller vid misstanke om, eller oro för, att barn far illa. Det är socialtjänstens uppgift att utreda barnets situation. Anmälningsskyldigheten är personlig.

Som professionell har du sekretess att beakta som ser olika ut beroende på vad du arbetar med, var nog med att kontrollera vilken sekretess som gäller på just din arbetsplats. Dock bryts som regel sekretessen om du befarar att ett barn far illa i sin miljö, observera att det gäller barn upp till 18 år och du kan därmed göra en anmälan. Då ungdomen fyller 18 år behövs därmed samtycke från den enskilde för att du ska kunna anmäla/ bryta sekretessen. Undantag gällande unga över 18 år är om den unges beteende kan utgöra ett vårdbehov som ev. kan behövas tillgodoses även utan den unges samtycke. (LVU, LVM, LPT)

I vilka situationer kan barn fara illa?

Barn kan fara illa i många olika situationer och av en eller flera olika orsaker. Det kan exempelvis handla om barn och ungdomar som i hemmet utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, sexuella övergrepp, kränkningar, fysisk eller psykisk försummelse eller familjer där det förekommer allvarliga relationsproblem mellan barnet och övriga familjen. Barn och ungdomar kan också fara illa på grund av sitt eget beteende, exempelvis på grund av missbruk, kriminalitet och annat självdestruktivt beteende eller för att de utsätts för hot, våld eller andra övergrepp från jämnåriga. Oavsett vad barnet befinner sig i för situation är det misstanken eller kännedomen om att barnet far illa som är utgångspunkten för om en anmälan ska eller bör göras till socialnämnden enligt 14 kap. 1 § första stycket och 1 c § SoL.

Skyldigheten att anmäla omfattar även oro för barn som är placerade utan-för föräldrahemmet, i exempelvis ett familjehem, om de far illa eller riskerar att fara illa. Ibland kan det kännas svårt som anmälare att veta om situationen är sådan att en anmälan ska göras eller inte. Men det är inte anmälarens, utan socialtjänstens sak att utreda och avgöra allvaret i barnets situation. När det råder osäkerhet om förhållandena är sådana att en anmälan ska göras, kan situationen diskuteras med socialtjänsten utan att barnets identitet avslöjas.

Förskolan och skolan har möjlighet att motivera vårdnadshavarna att själva ansöka om hjälp. *Tänk dock på att en ansökan från familjen inte frångår förskolan/skolan anmälningsskyldigheten.*

Om ett barn är placerat utanför föräldrahemmet av en annan kommun än Uppsala så är det den placerande kommunen som har ansvaret för barnet och det är dit du ska skicka en eventuell anmälan.

Om ett barn inte kommer till skolan så är ansvaret i första hand skolans. Kvarstår problemet och det finns andra signaler på att barnet på något sätt far illa ska en anmälan till socialtjänsten göras. I samband med en anmälan bör familjen informeras om att skolan är orolig för barnet/eleven och ämnar göra en anmälan. Undantag är anmälningar som rör fysisk misshandel och sexuella

övergrepp eller situationer då det finns misstanke om att barnet kan utsättas för fara på grund av anmälan, då ska du inte berätta för barnets föräldrar/vårdnadshavare att du tänker anmäla.

Rådfråga mottagningsgruppen vid Socialtjänsten vid tveksamma fall. Det är viktigt att vara så konkret som möjligt i sin anmälan och att anmälan görs på anvisad blankett

Varje ny händelse eller grund för oro är anledning till en anmälan, trots att anmälningar gjorts tidigare ska en ny göras vid misstanke om att barnet/den unge far illa. Om det inte finns grund för tvångslagstiftning kan vårdnadshavare avböja insatser från socialtjänsten. Fler anmälningar kan påverka socialtjänstens möjlighet att agera för barnets bästa.

Checklista vid anmälan till socialtjänsten

Du som personal kan ta hjälp av din rektor eller chef när du gör en anmälan. Den görs skriftligen till socialkontoret. Du kan inte ta tillbaka din anmälan. Tänk på att anmälningsskyldigheten är personlig. Vid en anmälan använd gärna anmälningsblanketten som finns på kommunens hemsida. Där kan du få hjälp med vilka uppgifter som ska vara med. I Uppsala kommun finns en **mottagningsenhet för barn och unga** dit du skickar din anmälan. Du kan också ringa in din anmälan eller diskutera dina funderingar och få råd när det känns svårt att göra en anmälan, **telefon 018-727 52 30**. Innan du ringer eller skickar in en anmälan bör du ha uppgifter på följande:

- Personuppgifter till både barnet och vårdnadshavaren (namn, personnummer, adress, telefon, förskola/skola).
 - Om vårdnadshavarna inte bor tillsammans, hos vem bor barnet?
 - Ange tydligt varför anmälan görs just nu. Hur länge har oro funnits för barnet?
 - Är barnet i akut fara? Om ja, motivera varför du tror det.
 - Beskriv barnet. Hur uppträder barnet i förskolan/skolan?
 - Finns det andra barn i familjen som du tror kan fara illa?
 - Hur ser förskolans/skolans kontakt ut med barnet och vårdnadshavarna?
 - Vad har du sett av barnet och dess föräldrar som positivt, tecken på säkerhet och styrkor i familjen?
 - Om barnet har berättat något, vad har barnet sagt och till vem?
- Ofta har flera i personalen på förskolan/skolan upplevt och sett olika saker. Om möjligt, försök ange vem som har sett vad.
- Vid anmälan om misstänkt barnmisshandel, har någon sett barnet bli slaget? Har någon sett märken? Var befinner sig barnet nu?
 - Är barnet eller vårdnadshavaren i behov av tolk?
 - Finns det något socialsekreteraren ska tänka på när barnet och vårdnadshavaren kontaktas?
 - Har förskolan/skolan informerat barnet och/eller vårdnadshavare om att anmälan görs?
 - Namn och telefonnummer till dig som gör anmälan, alternativt till en person som ska vara kontaktperson för anmälan. Kan du vara med vid ett första samtal eller besök mellan utredningsenheten och vårdnadshavaren? Vill du ha återkoppling om anmälan lett till utredning enligt 11 kap 1 § Socialtjänstlagen eller ej?